

ÍSKA

FESTA

1987

I Š K A F E Š T A ' 8 7

=====

U V O D

Iška fešta održavala se svake godine u zadnjem tjednu mjeseca srpnja od 1970 do 1982 godine. Izborom kralja u osobi Draga Sutlovića, kada je predsjednik Organizacionog odbora Iške fešte bio Milan Žulić došlo je do prekida u održavanju ove za otok Iž vrlo popularne manifestacije. Uobičajeni sastanak Organizacionog odbora o davanju osvrta na proteklu 'Feštu', nikada nije sazvan, a također nije došlo do sastanka na kojem bi se izabrao novi Organizacioni odbor.

Dvije godine nije se ništa događalo, iako je bilo pitanja zbog čega se ugasila 'Fešta'. Međutim, pravih odgovora nije bilo. Pokušavalo se to objasniti zatvaranjem gostionice 'Slanac', gdje su bili smješteni vojnici - graditelji ceste Veli Iž - Mali Iž. Međutim to nisu bili pravi razlozi, jer postoje i druge lokacije u mjestu osim Slanca, gdje se 'Fešta' može održavati. Omladina Velog Iža, koja je uz predstavnike Društveno-političkih organizacija Velog Iža bila nosilac organizacije Iške fešte, potpuno se nakon ljeta 1982 pasivizirala, i nije bilo snaga koje bi ponovo pokrenule održavanje ove zabavno-kulturno-sportske manifestacije.

U ljeti 1985. i 1986.g. omladina Velog Iža organizira sportski program, koji se u svakoj 'Fešti' odvijao kao nadmetanja između 'Juga' i 'Zmorca'. Na taj način ponovo se vratio manji dio 'Fešte' i to u okrnjenom sportskom programu. Vaterpolo, koji se u Velom Ižu bez prekida održavao od 1950-1982 nije bio zastupljen u ovim susretima.

PONOVO OŽIVLJAVANJE 'FEŠTE'

Izborom novih organa Mjesne zajednice u rujnu 1986. (Skupštine i Savjeta) prezentiran je Plan rada Mjesne zajednice za razdoblje do 1990.g. u kojem je između ostalog zapisano:

IŠKA FEŠTA

- obaviti razgovore sa aktivistima, koji su ranije bili nosioci aktivnosti oko organizacije 'Iške fešte', a naročito sa L. Marijan i Z. Sutlović. Zaduženje: Anđelo Cvitanović.

- Izabrati novo rukovodstvo Omladinske organizacije:
Zaduženje: Jovo Brajković -- rok do kraja 1986.g.

- Preko omladinske organizacije-Veli Iž, oformiti Organizacioni odbor 'Iške fešte', koji će sastaviti prijedlog programa. Zaduženje: Anđelo Cvitanović -- rok 1. ožujka 1987.g.

Cjelokupni program rada Mjesne zajednice raspravljao je Savjet Mjesne zajednice, sve Društveno-političke organizacije Velog Iža, da bi bio usvojen na Skupštini Mjesne zajednice 15. studenog 1987.g. Na taj način 'Iška fešta' je dobila punu podršku svih struktura u mjestu i moglo se prići njenom ponovnom organiziranju.

IZBOR ORGANIZACIONOG ODBORA 'IF 87'

Dana 30.11.86. održan je sastanak inicijativnog Odbora za ponovno oživljavanje Iške fešte, kojem su prisustvovali: Sutlović Ivo - ćoplo, Sutlović Zvonko, Sutlović Aldo, Marijan Livio, Marijan Vojko, Glomuz Tonči, Brajković Hrvoje, Pečić Beba i Cvitanović Anđelo. Na sastanku je predložen sastav Organizacionog Odbora 'IF87'.

Prijedlog Inicijativnog Odbora upućen je od strane Savjeta MZ-e, 9.12.86. Omladinskoj organizaciji Veli Iž i predsjedniku SSRNH Veli Iž, sa molbom da se čim prije organizira sastanak Omladine, na kojem bi bio izabran Organizacioni Odbor 'Iške fešte 87'. Od strane Inicijativnog odbora predloženi su: Zvonko Sutlović za predsjednika, te Livio Marijan, Aldo Sutlović, Tonči Glomuz, Hrvoje Brajković, Valentin Brčić, Beba Pečić, Ivo Sutlović - ćoplo, Vojko Marijan i Anđelo Cvitanović.

7. veljače 1987.g. održan je sastanak Omladinske organizacije Veli Iž, na kojem je izabrano novo rukovodstvo te organizacije i imenovan Organizacioni odbor 'Iške fešte 87' u sastavu:

SUTLOVIĆ ZVONKO, KULIŠIĆ SINIŠA, SUTLOVIĆ IVO-ĆOPLO, BRČIĆ VALENTIN, BRAJKOVIĆ HRVOJE, MARIJAN LIVIO, MARIJAN VOJKO, PEKIĆ ANA (BEBE), GLOMUZ TONČI, SUTLOVIĆ ALDO, CVITANOVIĆ ANĐELO, VLAHOV OLEG I RUŠINIĆ SILVIO.

RAD ORGANIZACIONOG ODBORA 'IF87'

Na svom prvom sastanku održanom 7. ožujka 1987.g. Organizacioni odbor 'IF87' za predsjednika je izabrao ZVONKA SUTLOVIĆ a za njegovog zamjenika SINIŠU KULIŠIĆ. Prihvaćen je slijedeći okvirni program 'IF87':

- 31.7.87. Otvaranje 'IF87' u Malom Ižu i izvođenje monodrame: POLUČAK I DVI OKE Slavka Govorčina.
- 1.8.87. Ista monodrama u Velom Ižu
- 2.8.87. Večer ozbiljne glazbe u Domu kulture
- 7.8.87. Večer čakavske poezije
- 8.8.87. Iški kralj
- Sportska natjecanja u tjednu od 31.7. do 8.8.

Na sastanku su podijeljena zaduženja: za plakate - S. Kulišić, za 'Zadranke' - A. Cvitanović, za sport - A. Sutlović, reklama i propaganda - A. Cvitanović, za tehniku - Hrvoje Brajković.

Radi koordinacije izvođenja programa u Malom Ižu u Organizacioni odbor je kooptiran Slavko Govorčin.

Drugi sastanak Org. Odbor održano je 1. svibnja 1987.g. Večer čakavske poezije određena je za 6.8.87. a za 7.8.87. predviđen je Iški program u organizaciji i režiji Tonča Glomuz. Za organizaciju kraljeve pratnje i nošnje zadužen je Vojko Marijan, a za cjelokupnu režiju završne večeri Livio Marijan. Aldo Sutlović dobio je zadatak za izradu satnice sportskog programa, Silvio Sutlović za disko-zabavu, Anđelo Cvitanović i Zvonko Sutlović za angažiranje sastava za najmanje dvije večeri u Velom Ižu, te za organizaciju šankova na Slancu. Slavko Govorčin dobio je zaduženje za organizaciju dočeka kralja u Malom Ižu, kao i organizaciju večeri čakavske poezije u Velom Ižu, te izvedbe monodrame u Malom i Velom Ižu.

Na Zboru mještana održanom u Velom Ižu 3. svibnja 1987.g. pod posebnom točkom dnevnog reda, predsjednik Org.Odbora "IF87" dao je detaljnu informaciju o predviđenom programu "Iške fešte 87".

Svojim dopisom od 8.lipnja 1987.g. Org.odbor obavijestio je Mjesnu zajednicu Mali Iž i Turističko društvo Mali Iž, o namjeri održavanja dijela programa u Malom Ižu, sa točnim navođenjem programa koji bi se tom prigodom izveo u Malom Ižu. U dopisu je navedeno da se na ovaj način želi doprinijeti zbližavanju omladine i mještana Malog i Velog Iža.

Dana 20.lipnja 1987.g. održan je sastanak Org.odbora kojem su prisustvovali predstavnici Mjesne zajednice Mali Iž. Predstavnici Malog Iža iznijeli su podatak, da se predstavnici DPO-a Malog Iža protive održavanju dijela Iške fešte u Malom Ižu, jer da o tome nisu bili službeno obaviješteni, a prema izjavi sekretara OOSK Malog Iža, a na temelju informacija dobivenih od drugova iz Velog Iža, da se Iška fešta organizira i mimo znanja DPO-a Velog Iža. Nakon što je argumentirano dokazano, da su sve DPO-e Velog Iža od prvog dana detaljno upoznate sa organizacijom i programom Iške fešte, Maložani su predložili da se raspravlja o programu koji se treba održati u Malom Ižu, što je Org. odbor prihvatio. Na sastanku je prihvaćeno:

- da na trošak Org.odbora u Malom Ižu nastupi sastav "KANELA" uz cijenu od 180.000 dinara.
- Mjesna zajednica Mali Iž organizira doček kralja u Komoševi, kao i izvođenje monodrame na Raskrižju.
- za tehničku pripremu čakavske poezije zadužuju se Hrvoje Brajković i Siniša Kulišić, a za organizaciju programa Slavko Govorčin.
- za pripremu prostora za održavanje monodrame u Velom Ižu zadužuje se Siniša Kulišić.
- za organizaciju Iškog programa u Ivanovom dvoru zadužuje se Tonči Glomuz.
- za namještenje, osvjetljenje i ozvučenje pozornice zadužuju se Oleg Vlahov i Hrvoje Brajković.
- usvaja se kompletan predloženi sportski program, sa nadopunom da se uvrste 2 vaterpolo utakmice između Malog i Velog Iža.
- za organizaciju omladinki i omladinaca Velog i Malog Iža, za doček broda zadužuje se Oleg Vlahov.

Dopisom od 2. srpnja 1987., OSUP-a Zadar, prijavljeno je održavanje javnog skupa u Malom i Velom Ižu sa programom koji se namjerava izvesti.

3.srpnja 1987., o kompletanom predviđenom programu pismeno su obaviješteni Općinska konferencija SSOH-Zadar, kao i SSRNH Zadar. Ovu obavijest uputila je SSOH-e Veli Iž.

Na sastanku organizacionog odbora, koji je održan 18. srpnja 1987. g. zaključeno je, da ukoliko se u Malom Ižu ne organizira otvaranje Fešte, kako je programom zacrtano, tada će otvaranje biti organizirano u Velom Ižu, a nakon otvaranja sastav "Kanela" nastupio bi u Velom Ižu. Nadalje je odlučeno da se prihvati ponuda Ante Brajković o nastupu sastava "ANELIDI" iz Pule 7.18.8.87. Zadužen je A. Cvitanović da od Turisthotela pokuša ishoditi, da boravak sastava "Anelidi" ide na njihov trošak. Za organizaciju radne akcije za vrijeme Fešte zadužen je T. Rakocija.

ZABRANA ODRŽAVANJA FEŠTE U MALOM IŽU

U kontaktima sa predstavnicima Mjesne zajednice i Omladine Malog Iža, dobili smo uvjeravanja da pripreme za otvaranje 'Fešte' u Malom Ižu teku normalno. Sedam dana prije predviđenog otvaranja 'Fešta' je plakativna između ostalog i u Malom Ižu.

Međutim, dana 30. srpnja 1987. g. u 11,40 sati Osnovnoj organizaciji SSO Veli Iž stiže telegram slijedećeg sadržaja:

NAŠIM RJEŠENJEM BROJ 04-UP/1-1030 OD 30.7.'87 G
ZABRANJENO JE ODRŽAVANJE DIJELA IŠKE FEŠTE KOJA SE ODNOSI NA
MJESTO MALI IŽ DOK SE NA VELOM IŽU MOŽE ODRŽATI PO UTVRĐENOM
PROGRAMU RJEŠENJE ČETE DOBITI U TOKU DANA

KOMANDIR STANICE ZA MORE I OTOKE
NIKOLA SUŠAK

Pismeno rješenje uručeno je slijedećeg dana 31.7.87. u popodnevni satima. U rješenju između ostalog stoji: "Razmatrajući prijavu za održavanje javnog skupa, a s obzirom na vrijeme i mjesto gdje bi se skup održao ovaj Sekretarijat je mišljenja da bi na javnom skupu moglo doći do narušavanja javnog reda i mira."

Zbog kratkoće vremena da se bilo što poduzme, eventualna žalba, koja se može podnijeti u roku od 15 dana, bila je tada bespredmetna, jer nije mogla biti riješena do početka 'Fešte', nije preostalo ništa drugo nego otkazati sve priredbe, koje su programom bile predviđene za održavanje u Malom Ižu, što je i učinjeno.

Već u toku samog održavanja 'Iške Fešte 87' novine su pisale o ovom događaju, a poslije 'Fešte' zabrana je dobila veliki publicitet u novinama, tako da se vrlo malo pisalo o samom programu.

U predviđenom zakonskom roku na rješenje OSUP-a Zadar, dana 12. kolovoza 1987. uložena je žalba Republičkom sekretarijatu za unutrašnje poslove SR Hrvatske.

KULTURA

ZABAVA

1987

PROGRAM 'IŠKE FEŠTE 87'

=====

PETAK, 31.SRPNJA 1987.

Kako je iz navedenih razloga, otpao cjelokupni program prve večeri u Malom Ižu, na brzinu je trebalo organizirati otvaranje u Velom Ižu. U organizaciji Vojka i Livia Marijan organizirana je povorka kroz mjesto u kojoj su sudjelovali: ženski pjevački zbor "Krambučele" iz Velog Iža, stari Iški kralj - Drago Sutlović, stariji muškarci, omladinke i omladinci, svi u narodnoj nošnji. Nakon što je povorka pjevajući prigodne pjesme prošla kroz cijelo mjesto, svi su se popeli na pozornicu, koja je bila postavljena sa sjeverne strane Doma kulture. Stari "kralj" je okupljenim gledaocima (prisutno oko 800 posjetilaca) zaželio ugodan provod i zabavu kroz cjelokupni program "Iške fešte 87" te proglasio "Feštu" otvorenom.

Nakon otvaranja slijedila je zabava sa plesom uz sastav "KANELA" iz Zadra. U organizaciji Omladine (Silvo Rušinić i Robert Strgačić) postavljen je štand za prodaju pica. Lagana kiša koja je počela padati negdje poslije 23 sata djelomično je pokvarila zabavu, koja je ponovo nastavljena iza ponoći i trajala je sve do 3 sata ujutro.

SUBOTA, 1. KOLOVOZA 1987.

U prekrasnom ambijentu Poprinovog dvora izvedena je monodrama Slavka Govorečina - "Polučak i dvi oke". Monodramu je izveo Zlatko Košta glumac iz zadarskog kazališta lutaka. Izvođenju monodrame prisustvovalo je oko 150 gledalaca, jer ih više nije ni moglo stati u skuženi prostor Poprinovog dvora. Izvedba monodrame je izvanredno primljena od prisutnih gledalaca i ova točka programa u potpunosti je uspjela. Nakon završetka predstave, došlo je do spontanog pjevanja dalmatinskih pjesama, u kojem je sudjelovala većina prisutnih.

Kao kuriozitet može se spomenuti da je nakon izvođenja monodrame, po starom pučkom običaju sakupljan dobrovoljni prilog za glumca. Prisutni su svoje priloge bacali u išku "sprtu".

NEDJELJA 2.KOLOVOZA 1987.

Kako je programom bilo predviđeno, u Domu kulture je navečer održan program ozbiljne glazbe. Iznad svih očekivanja sala i galerija bile su krcate gledalaca (preko 300 posjetilaca). U programu su sudjelovali:

ANTE DROVIĆ - LANDSTHEATER VON SALZBURG AUSTRIA, koji je pjevao arije iz talijanskog romantizma 19.st: MALIA, SEGRETO, NON TI AMO PIU, LUNA D'ESTATE; te naših kompozitora: SERENADA - Josipa Haze-a i MENE ZOVU BODULO - Vlahe Paljetka.

BRITTA RUSSMANN-POHL pjevala je arije iz opera Verdija, Glucka i Puccinija, te pjesmu "TONIGHT" iz musical-a "WEST SIDE STORY" od Berstein-a

JELENA PROSTRAN-klavir - Bach: FUGA i PRELUDIJ - Ružić: VALČER
PROF.NADA VRBANČIĆ-klavir - Chopin: MAZURKA - Mokranjac: EDITA

ČETVRTAK, 6.KOLOVOZA 1987.

Večer čakavske poezije organizirano je na prirodnom podiju kod Slane vode na Slancu. Bilo je postavljeno stotinjak sjedećih mjesta, što klupa što stolica, ali se te večeri na Slancu okupilo oko 500 zainteresiranih posjetilaca. U programu su sudjelovali:

- poznata ženska klupa JTP ZADRANKE iz Zadra
- glumac dubrovačkog kazališta 'Marin Držić' MIRKO ŠATALIĆ, recitatorica: EDITA GOVORČIN-ČURKO i SLAVKO GOVORČIN, koji su recitirali pjesme iz zbirke "Uljenica moje matere" Maloiškog pjesnika Slavka Govorčina.

Program navedenih umjetnika, koji je trajao oko 1 sat, bio je vrlo toplo primljen i popraćen srdačnim aplauzima, a posebno je bio aplauzima nagrađen nastup Slavka Govorčina. Sve u svemu jedna vrlo uspješna večer sa programom čija je kvaliteta bila na zavidnom nivou.

Poslije programa čakavske poezije na istoj pozornici nastupio je sastav "FORUM" iz Zadra, koji je svojim profesionalnim pjevanjem i sviranjem stvarao izvanredan štimung sve do zore.

PETAK, 7.KOLOVOZA 1987.

Prvi put u povijesti 'Iške fešte' prikazani su stari iški običaji iz kućne radinosti. Ovu izvanrednu ideju vrlo uspješno su realizirali Vojko i Livio Marijan. Oni su okupili 'majstore' starih iških zanata, koji su u kasnim popodnevnim satima, poredani uz južni zid Crkve, zainteresiranim mještanima i gostima prezentirali svoje umijeće. U ovoj odlično organiziranoj i od posjetilaca sa simpatijama primljenoj manifestaciji sudjelovali su:

- IVAN SUTLOVIĆ-GAZDAR i MARIJAN SUTLOVIĆ-JURČEVIĆ, koji su demonstrirali jedan od najstarijih iških zanata: izradu črpnji i lopiža, u čemu su oni pravi umjetnici i jedni od rijetkih, koji se tim zanatom još bave na Ižu. Nažalost ovo je jedan zanat, za kojeg mladi ne pokazuju interes, pa on polako ali sigurno izumire.

- SKOČIĆ PETAR i SUPRUGA zvana RAVKA prezentirali su pletenje vrša od pruća.

- DANICA PEKIĆ, DANICA BANIĆ (Z VRULJE) i JOSICA CVITANOVIĆ(ČRIVIČINA) demonstrirale su pređu vune na 'kudilju'.

- JUDMILA STRGAČIĆ koja je demonstrirala stari iški običaj izrade obuće pod imenom 'škarpini'.

- ANTE SUTLOVIĆ (ŠABICA) koji je vrlo vješto prezentirao opletanje 'damižone' sa najlon konopom.

- MARKO SUTLOVIĆ(POBLJO), ROSANDA NOVASELIĆ i ĐERLANDA SUTLOVIĆ koji su prezentirali vještinu krpanja i armivanja "mriža", a

- TRZIJA BERTA, ŠVORINIĆ ANKA, ŠULIĆ MARICA i ŠVORINIĆ DANICA koje su od maslinovih grančica plele tzv. 'palme'. Ove palme dijeljene su kao suvenir gostima.

Programom je za ovaj dan bilo predviđeno održavanje 'iškog programa' u Ivanovom dvoru, ali je taj program morao biti otkazan zbog smrtnog slučaja u spomenutom dvoru.

U večernjem programu 'Iške fešte', na pozornici je nastupio sastav "ANELIDI" iz Pule, uz čiju pratnju je u jednom momentu (oko ponoći) Tomislav Ivčić podigao štimung do usijanja, ali je iza toga došla nevera sa kišom i program je za tu večer morao biti prekinut.

SUBOTA, 8.KOLOVOZA 1987.

Doček broda

Stara iška tradicija dočeka popodnevnne brodske veze iz Zadra i ove godine je u organizaciji VOJKA MARIJAN uspjela. Na rivi se okupio veliki broj turista i mještana. Pjevale su se stare iške pjesme, a omladinke i omladinci u narodnoj nošnji ukrcaji su se na brod i častili posadu i putnike, koji su nastavljali put za Brbinj, Savar i Ravu: smokvama, fritulama, rakijom i vinom.

Iški kralj

Kulminacija Iške fešte postala je, već tradicionalno, posljednja subota, koja se izdvaja od ostalog dijela programa jednim osobitim događajem-biranjem Iškog kralja. Biranje pučkoga seoskoga kralja u vrijeme zimskih koledarskih običaja, postojao je još sredinom prošlog stoljeća u mnogim mjestima uz našu obalu i gotovo na svim našim otocima. U Velom Ižu je taj običaj prestao 1879. g., a u Malom Ižu 1880., ali u usmenoj i pismenoj predaji ostao je vjerno očuvan, pa je, stoga, i poslužio kao povod organiziranju prve Iške fešte 1970. godine u Velom Ižu.

Ova fešta jedinstvena je u nas upravo zbog tog običaja. Svaka Iška fešta kulminira biranjem novog iškog kralja u sklopu programa u kojem se kroz folklor nastoji prikazati elementi materijalne i duhovne kulture naših predaka.

I ove godine Iški kralj i običaj vezan uz njega bio je vrhunac i kraj Iške fešte, te je pobudio najveći interes mještana i gostiju. U pripremanju programa zadnje večeri nastojalo se izbjeći greške nekih prošlih fešti, unijeti neke novosti, prikazati neke pojedinosti što originalnije (osobito pjevanje i domaću čakavštinu), te naročito zabaviti promatrače dobrom i uvježbanom izvedbom. Probe izvođača, koje su se održavale već dva tjedna prije, bile su uspješnije no proteklih godina glede sudjelovanja i samoga rada. Mnoštvo omladine također je velikom aktivnošću pridonijelo tehničkom i organizacijskom dijelu. Plod svega toga bilo je, zaista, veličanstveno uplovljavanje staroga kralja i njegove svite u iški porat, u starinskim gajetama, što je uz iluminaciju koledama i vatrometom, te zvonjavom, pjevanjem i zvukom roga imalo poseban efekat u mirnoj ljetnoj noći. Zanimljiva novina bila je gajeta u kojoj su bili djevojke i momci iz Maloga Iža u svojim starim nošnjama, koji su kasnije bili i na bini. Okupljeno mnoštvo domaćih i gostujućih imalo je prilično dobru priliku sve promatrati, pa i izbliza, dok su se kralj i njegova svita polako prolazeći Slancem uspeli na binu.

Program su vodili Livio Marijan, Maja Letinić i Ivanka Cvitanović, koji su ga uglavnom sami i sastavili, nastojeći približiti sve to okupljenoj masi jednostavnošću i ljepotom domaće iške čakavštine. Za razliku od prijašnjih godina izvođenje programa proteklo je bez konferansijerskog najavljanja i dojma nekakve velike službenosti, uz priličnu spontanost svih izvođača- pa je vjerojatno i zbog toga gledalište s većom pažnjom sudjelovalo, iako uvjeti nisu bili najbolji (stajanje na nogama i ne baš visoka pozornica).

Sam program od početka do kraja sačinjavao je određen hod, rječju i pjesmom kroz razne teme života povezujući sve skupa u određenu cjelinu. U govorenju i pjevanju o običajima, teškom težačkom i ribarskom životu, o mladima nekad i danas, o ljubavi, žalosti, smijehu i praznovjerju na našem otoku - bilo je ponešto za svakoga. Najviše smijeha izazvali su Brčić Miro kao nezadovoljni penzioner i Marijan Danijela kao štriga.

Veliki zbor ženskih i muških pjevača pjevao je starije i novije narodne pjesme, prikazujući tako pjesmom ono što je riječju voditelja bilo rečeno. Osobito su se isticali dueti Cvitanović Dare i Sutlović Ivo - ćoplo, Sutlović Dario i Marijan Livio, te Cvitanović Luđa i Pekić Danica koji su pjevali na stari izvorni otočki način na Ižu zvan "zgađati". Novije, na Ižu osobito omiljeno, zborno i klapsko pjevanje bilo je također zastupljeno ženskim zborom KRAMBUČELE i muškom klapom. Pomalo pretrpana bina bila je ujedno i mala riznica etnografskog blaga. Kudilje i tkanice, facoli i fuštaši, fesici i kražoti, tamburin, rog i kraljev kaban izvučeni su iz zaborava.

Središnji čin biranja kralja i primopredaja časti između novoga i staroga kralja stavio je ujedno i krunu i točku na program Iške fešte. Stari kralj Sutlović Drago, predao je kraljevstvo novom kralju, Kulišić Ljubu, koji je starinskim "brušketom" (izvlačenjem najdulje zbice) postao "kralj za dogodišća". Krunidbu novoga kralja obavio je Marijan Vojko uz besjedovanje kakvo nam je pismenom predajom vjerno očuvano. Novi kralj je u svom govoru nasmejao gledalište šaleći se na račun svakodnevnih stvari koje svako malo misto ima na pretek. Program je obogatilo pjesmom i Orović Atilijo, Ižanin i pomorac koji sam sklada svoje pjesme. Na kraju je sve iznenadio i poveo u zajedničku pjesmu mali Sutlović Ivica - Gazdarič, poznatom zabavnom pjesmom "Zapivajmo noćas u konobi". Užiganjem velike kolede i iškim kolom taj dio programa bio je završen.

ŽENSKI PJEVAČKI ZBOR KRAMBUČELE :

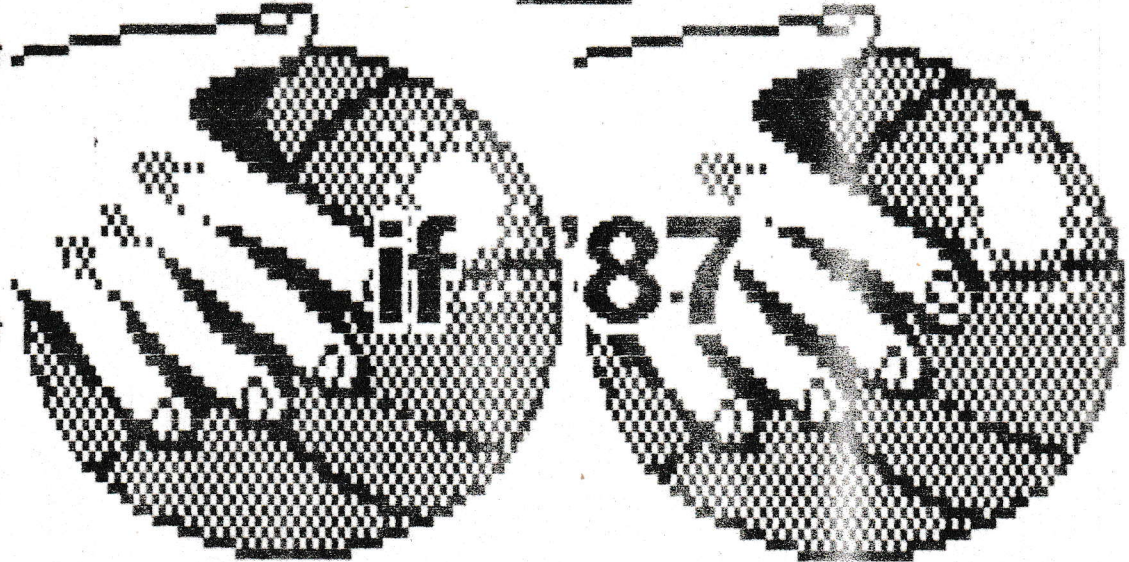
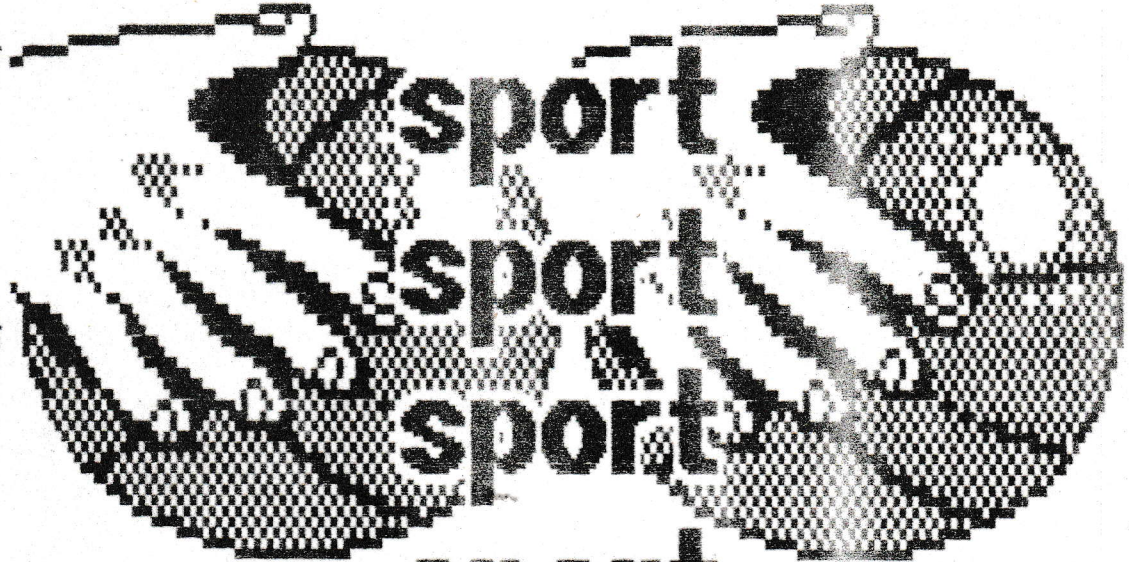
Pekić Danica, Letinić Ane, Cvitanović Luđa, Strgačić Luđa, Strgačić Jovita, Orović Dinka, Banić Danka, Kulišić Vera, Bilan Zorka, Sutlović Marija, Šulić Mirjana, Sutlović Bažilija, Cvitanović Marica i Švorinić Milka

MUŠKA KLAPA:

Cvitanović Dare, Šulić Mile, Sutlović Ive, Strgačić Dragan, Cvitanović Šime, Marijan Janko, Novaselić Ante, Strgačić Milivoj, Sutlović Dario, Marijan Vojko, Orović Atilio.

U programu su nastupili: omladinke i omladinci Malog i Velog Iža u narodnim nošnjama.

Završne večeri na Slancu se okupilo oko 1.500 posjetilaca, a nakon završetka programa na pozornici, do zore se plesalo i veselilo uz sastav "ANELIDI".

S P O R T S K I P R O G R A M ' I F 8 7 '

=====

1.KOLOVOZA 1987.

M A R A T O N

Programom je bilo predviđeno da se trči od Mućela do Slanca ali je zbog zabrane održavanja "Fešte" u Malom Ižu utrka održana od Slanca do Deponije u Svežini i natrag do Slanca.

R e z u l t a t i :

1.	ČURKO MIROSLAV	10:56,6
2.	MARIJAN TOMISLAV	13:11,7
3.	CVITANOVIĆ DAMIR	13:17,6
4.	STRGAČIĆ HRVOJE	
5.	STRGAČIĆ JOŠKO	

K O Š A R K A

IŽ JUŽNJI (MALI IŽ) - IŽ ZMORAŠNJI (VELI IŽ)

71 (32) : 66 (33)

IŽ JUŽNJI: Marelić Neno 21, Drović Miljenko 16, Radić Saša 6, Rimanić Neno 3, Panović Nino 10, Lovrin Andrija 1, Marelić Teo 7, Čurko Miroslav 1, Bezinović Denis 6.

IŽ ZMORAŠNJI: Cvjetan Milivoj 15, Sutlović Aldo 16, Milinčić Ljupče 11, Strgačić Vedran 9, Sutlović Ivica 3, Sutlović Denis 6, Strgačić Pegi 2, Rušinić Silvio 4, Strgačić Hrvoje.

Utakmica je odigrana na igralištu "Jardin" u prisustvu od oko 500 gledalaca. Zaslužena pobjeda Maloižana, koji su pokazali bolju organizaciju i strpljenje u igri. Utakmicu je vrlo dobro sudio MIŠKOVIĆ DAVOR.

2.KOLOVOZA 1987.

J E D R E N J E N A D A S C I

Jedrilo se na relaciji od punte Kupališta u Velom Ižu, pa oko Rutnjaka i natrag.

R e z u l t a t i :

1.	RAVKIN IVO	22 : 00,0
2.	VLAHOV OLEG	
3.	SUTLOVIĆ STANKO	
4.	SUTLOVIĆ IGOR	

5.KOLOVOZA 1987.

K O Š A R K A

Igralište Jardin u Velom Ižu. Gledalaca oko 300.
Sudac : MIŠKOVIĆ DAVOR iz Velog Iža vrlo dobar.

KK " K R K N A T A " (ŽMAN) - V E L I I Ž

79 (33) : 67 (30)

KRKNATA : Dragin, Borović, Kunjačić 15, Birin, Čuka, Hrboka 23, Čuraković, Didović, Ramov, Pribanović 27, Vodopija, Žampera 14.

VELI IŽ : Mikačić 3, Cvjetan 30, Sutlović Aldo 3, Sutlović Denis 5, Banić Alen 8, Strgačić Vedran 8, Strgačić Pegi, Strgačić Hrvoje, Sutlović Ivica 2, Vlahov Oleg, Milinčić Ljupče 4, Skroče Marinko 4.

Potpuno zaslužena pobjeda žmanaca. Veloizžani su u ovu utakmicu ušli samouvjereni, jer su istu momčad pred 3 mjeseca u žmanu pobijedili sa 40 koševa razlike. Ižani su igrali solistički, bez žara i organizacije.

6.KOLOVOZA 1987.

J U G O - Z M O R A C

Vrhovni sudac : MIŠKOVIĆ DAVOR

Kapetani: JUGO - BANIĆ ALEN ZMORAC - CVJETAN MILIVOJ

PRENOŠENJE VODE U KABLIMA

Pobjednik "ZMORAC" jer je natjecateljka "JUGO"-a, Renata Cvitanović pala i razbila kabal.

JUGO: Cvitanović Renata, Triglavčik Simeona.

ZMORAC: švorinić Branka, Pešić Ivana.

TRČANJE U SAKETIMA

NERIJEŠENO (5 : 5)

1. Vlahov Oleg (Z)

3. Žuvić Milan (J)

2. Banić Alen (J)

Matak Alfonso (Z) DISKVALIFICIRAN

KOŠARKA NA VODI

NERIJEŠENO 1 : 1

JUGO: Banić Alen, Rakocija Damir, Strgačić Pegi 1, Sutlović Denis. BACAČ : KULIŠIĆ SINIŠA

ZMORAC: Vlahov Oleg, Cvjetan Milivoj, Matak Alfonso 1, Sutlović Ivica. BACAČ : SUTLOVIĆ ALDO

POTEZANJE KONOPA

Kod stanja 1:0 za "Jugo", u drugom potezanju među natjecateljima se umiješao BORIĆ IVICA, pa je natjecanje poništeno.

JUGO : Banić Alen, Strgačić Pegi, Strgačić Vedran, Rakocija Damir, Strgačić Hrvoje, Brajković Hrvoje, Milan, Cvitanović Siniša.

ZMORAC : Sutlović Aldo, Vlahov Oleg, Cvjetan Milivoj, Matak Alfonso, Brčić Valentino, Brajković Maksim, Sutlović Branislav, Sutlović Ivica.

W A T E R P O L O

VELI IŽ - MALI IŽ 12 : 6 (4:2,1:2,4:2,3:0)

VELI IŽ : Sutlović Denis, Brčić Boris 2, Rakocija Damir, Mišković Davor 3, Žuvić Milan, Cvitanović Anđelo 3, Toman Đani 1, Strgačić Đani 1, Brajković Hrvoje, Cvitanović Damir, Banić Ante.

MALI IŽ : Marelić, Panović 1, Orović 1, Đurović 2, Vujević 2, Gačina, Martinović, Marelić, Panović V, Orović Ljubo.

Igralo se na plivalištu ispred Doma kulture u Velom Ižu u prisustvu od oko 400 gledalaca. Veloizani su imali više snage. Najveća vrijednost utakmice bila je u tome da je to bila prva utakmica u Velom Ižu nakon stanke od 5 godina.

Sudio je KOLANOVIĆ MARKO iz Zadra - korektno.

7.KOLOVOZA 1987.

W A T E R P O L O

JUGO - ZMORAC 13 : 8 (2:3, 4:2, 3:1, 4:2)

JUGO : Sutlović Denis, Cvitanović Anđelo 2, Mišković Davor 3, Brčić Boris 4, Cvitanović Damir 1, Žuvić Milan 2, Banić Alen 1, Strgačić Hrvoje, Rakocija Damir.

ZMORAC: Brčić Miro, Toman Đani 4, Cvjetan Milivoj, Pekić Đani, Strgačić Đani 2, Brčić Valentin, Vlahov Oleg 1, Brčić Tonči, Brčić Oleg 1, Glomuz Vito.

Utakmica je odigrana na plivalištu ispred Doma kulture u prisustvu od oko 300 gledalaca. Sudio je Kolanović iz Zadra.

N O G O M E T

JUGO - ZMORAC 4 : 1 (3:1)

JUGO : Banić Alen, Bilan Boris, Strgačić hrvoje, Žuvić Milan, Žuvić Mladen.

ZMORAC : Cvjetan Milivoj, Paša Neven, Toman Đani, Brčić Miro, Brčić Valentino, Matak Alfonso.

Utakmica je odigrana na košarkaškom igralištu u Jardinu u prisustvu od oko 300 gledalaca. Sudio je ANĐELO CVITANOVIĆ.

N O G O M E T (PIONIRI)

J U G O - Z M O R A C 7 : 0 (4 : 0)

JUGO : Sutlović Silvio, Žuvić Mladen, Strgačić Branko
Koren Denis, Hajnc Oleg, Knežević Damir.
ZMORAC : Sutlović Marko, Brčić Vedran, Brčić Danijel,
Lisica Denis, Miler Norman, Skočić Tomislav.

Igrano na košarkaškom igralištu u Jardinu
pred oko 100 gledalaca. Sudio je Milan Žuvić.

K O Š A R K A

J U G O - Z M O R A C 80 : 88 (34 : 42)

JUGO : Brajković Hrvoje, Skrožec Marinko, Mišković Davor,
Strgačić Vedran, Strgačić Pegi, Banić Alen, Cvi-
tanović Siniša, Rakocija Damir, Strgačić Hrvoje,
Kulišić Siniša.
ZMORAC : Cvjetan Milivoj, Sutlović Aldo, Sutlović Ivica,
Mikačić Goran, Milinčić Ljupče, Peša Renato, Gje-
rgja Damir, Rušinić Silvio, Matak Alfonso.

Utakmica je odigrana na igralištu u Jardinu
u prisustvu od oko 400 gledalaca. Zasluzena pobjeda
Zmorca, uz dosta nesportskog ponašanja. Sudili su Gusar
Mario iz Zadra i Anđelo Cvitanović.

UKUPNI POBJEDNIK SPORTSKIH NATJECANJA : "JUGO" - "ZMORAC"
U OKVIRU PROGRAMA "IŠKE FEŠTE 87" JE EKIPA "JUGO" ČIJEM KA-
PETANU ALENU BANIĆ JE URUČEN PRELAZNI PEHAR NA ZAVRŠNOJ VE-
ČERI "IŠKE FEŠTE 87".

POST SCRIPTUM

POS LI JE S V E G A

Poslije svega želio bih kao predsjednik OOIF 87., odnosno kao osoba koja je koordinirala i imala detaljan uvid u sve djelatnosti IF 87., dati svoje mišljenje i ukazati na nedostatke i greške koje su se pojavile tokom "Fešte", te način kako iste riješiti.

31. 07. - OTVORENJE IF 87.

Da bi otvorenje "Fešte" bilo još uspješnije trebalo bi:

- isključiti vanjsku rasvjetu, čime bi iluminacija povorke došla do izražaja,

- produžiti kretanje povorke, odnosno uključiti Marinu i hotel (čitaonica - Marina - oko sela - Slanac - hotel - čitaonica),

- obavezno napraviti zastavu "Fešte" uz konzultaciju s autorom amblema I. Šulicem.

01. 08. - MONODRAMA

Promatrajući skučenost dvora i vrijeme održavanja programa (22 sata), vidimo da dolazi dosta djece koja remete takvu vrstu programa, dolazi također velik broj "zalutalih" koji svojom fizičkom nazočnošću zauzimaju ionako skučen i dragocjen prostor Poprinovog dvora, pa predlažem da se "dvorski" program izvodi u 24 sata, čime bi se anulirali svi naprijed izneseni nedostaci.

02. 08. - VEČER OZBILJNE GLAZBE

Tu imamo identične probleme kao kod "dvorskog" programa koje moramo pokušati riješiti:

- simboličnom naplatom ulaznice,
- kasnijim početkom (23 ili 24 sata),
- istovremeno održavanje nekog drugog programa, na drugom mjestu (program lakšeg sadržaja za mlade kao npr. disko ples, večernji sportski susret i sl.).

Međutim, to nisu jedini problemi, jer gledajući ljetne temperature zbog kojih se moraju otvarati prozori dvorane, imamo prisutan problem ulične buke i buke iz obližnje pijace i slastičarnice, što sve skupa čini praćenje programa napornim.

Mislim da bi po uzoru na zadarske Muzičke večeri u Donatu morali razmišljati o održavanju koncerta ozbiljne glazbe u crkvi "Sv. Petra i Pavla", što bi imalo određene prednosti:

- veći broj posjetilaca,
- novina interesantna za turiste,
- dobra izolacija buke,
- niža temperatura,

06. 08. - VEČER ŠAKAVSKE POEZIJE

Večer je to bez koje bi "Fešta" bila nazamisliva, jer je svojom tematikom najbliža finalnoj večeri, večeri biranja "Iškog kralja". Iz tog razloga moramo je i nastojati održavati, odnosno pomaknuti u petak. Ovogodišnja lokacija na slanoj vodi je idealna, međutim ne smijemo ponoviti istu grešku kao ove godine, a to znači da buffet "Slanac", za vrijeme održavanje programa, mora biti zatvoren.

07. 08. - STARI ZANATI

Najveća i najpozitivnija novina ovogodišnje "Fešte" koju treba zabetonirati u program svih budućih "fešti".

Možda lokacija nije najidealnija jer se zbog velikog interesa, prometa i smještaja pozornice stvara "usko grlo" pa bi možda bilo bolje tu manifestaciju održati ispod murvi na Slancu ili na sadašnjem obitavalištu "suncokreta".

08. 08. - BIRANJE "IŠKOG KRALJA"

Ovogodišnji program "biranja" bio je izuzetno uspješan, možda i najuspješniji dosad.

Međutim, moramo razmišljati o nekim sitnicama, kao npr. bubanj koji nakaradno izgleda i svojim afričkim identitetom se nikako ne uklapa u program (obavezno izraditi novi), kraljeva bandira, koja je nezamjetljiva kako veličinom tako i legitimnošću.

Loša je rasvjeta pozornice, te je potrebno nabaviti još jedan reflektor i isključiti "javno rasvjetno mjesto" koje se nalazi u neposrednoj blizini pozornice (kantun).

Koleda mora biti na Slancu, gdje će svojom atraktivnošću doprinijeti svečarskoj atmosferi biranja "Iškog kralja".

P.S.

Korištenje raznih lokacija (pozornica) bio je velik doprinos "Fešti", pa s tim treba nastaviti i pronalaziti nove i nove.

Moram primjetiti da ove godine za vrijeme trajanja "Fešte", nismo imali nikakvih likovnih manifestacija, a imajući na umu velik broj umjetnika iz Malog i Velog Iža, taj propust treba dogodine nastojati ispraviti.

Fredsjednik OOIF 87.:

Zvonimir Sutlović s.r.

FINANCIJSKO POSLOVANJE 'IF87'

=====

Iška fešta 87 uspješno je financijski poslovala.

Prihodi se satoje od pomoći, koje su dali:

TURISTIČKO DRUŠTVO VELI IŽ	DIN.	500.000.-
TURISRIČKI SAVEZ OPĆINE ZADAR	DIN.	300.000.-
TURISTHOTEL ZADAR	DIN.	100.000.-
RADE KONČAR ZAGREB	DIN.	80.000.-
CAFFE SLANAC VELI IŽ	DIN.	50.000.-
OD PRODAJE PIĆA NA ŠANKU	DIN.	185.800.-

UKUPNO PRIHODI : DIN. 1,215.800.-

=====

Osim navedenih prihoda Feštu su još pomogli:

- PZ Veli Iž: piće za "Zadranke", te za kralja i njegovu pratnju na završnoj večeri
- Gostionica "Kod Rajka" : dio troškova večere za Zadranke i recitatore.
- Hotel "Korinjak": Pansion za sastav "Anelidi".
- "Sunturist"- Zadar: Prijevoz "Zadranki" na relaciji Zadar - Veli Iž - Zadar.

RASHODI:

SASTAVI: KANELA, FORUM, ANELIDI	DIN.	614.000.-
FOTOGRAFIJE ZA SUDIONIKE I		
IZLOŽBU	DIN	135.000.-
VINO, KRUH, ULJE, BRAŠNO	DIN.	82.922.-
KABLI, SIĆI, JUPOL, BOJE	DIN.	106.663.-

UKUPNO RASHODI DIN. 1,011.255.-

=====

O S T A T A K : DIN. 204.545.-

=====

Ovaj materijal priredio je :

ANĐELO CVITANOVIĆ

u suradnji sa :

ZVONIMIR-om SUTLOVIĆ-om i
LIVIO-m MARIJAN

Tiskano na Personalnom kompjuteru IBM PC-XT
uz upotrebu IBM PROPRINTER-A
u CENTRU za AUTOMATSKU OBRADU PODATAKA
JUGOSLAVENSKE TANKERSKE PLOVIDBE - ZADAR

ZADAR, SIJEČANJ 1988.G.

Umjesto reportaže s »Iške fešte«

Tko ugrožava javni red i mir?

Da li zabrana održavanja »Iške fešte« u Malom Ižu ima i svojih dobrih strana?

Reportaža kao novinarski zadatak u glavnom je prilika da se piše lagano i opušteno, a vrijeme prošlog vikenda bilo je stvoreno za dobar zapis o »Iškoj fešti«, organiziranoj konačno nakon nekoliko godina pauze i, što je značajnije, uz suradnju mještana Malog i Velog Iža. Barem je tako pisalo na službenom plakatu, bilo dogovoreno, a i prijavljeno od strane Organizacijskog odbora Fešte, odnosno omladinske organizacije Velog Iža, još 2. srpnja.

Međutim, činjenice su poznate, 30. srpnja stiže brzjav u kojem se navodi javljuje zabrana dijela Fešte u Malom Ižu, zapravo početka predviđenog za petak, 31. srpnja, dan kasnije. Na dan početka u Mali Iž stiže i milicijski čamac, i predviđena monodrama »Polučak i dvi oke« Slavka Govorčina nije se održala, niti zabava s muzikom, a nema ni početka s »iskim kraljem«, tradicionalnim brakovodincem Fešte. Ogrorčenje među okupljenim gostima i mještanima, a veselje se ipak održalo, ali zatvorenog tipa u gostionici. Sve u svemu gorak i mutan okus nečeg, po svemu izgleda, neopravdano zabranjenog i neobrazloženog.

Ista monodrama, odličnim izvođenjem zadarskog glumca Zlatka Košća održana je već sutradan u prostoru velloškog dvora, uz brojne strance i domaće goste i mještane. I Maložičane. Predviđeni program Fešte nastavljen je kako je predviđeno cijeli tjedan, a završit će u subotu. Sve bez

Malog Iža, čak se i maraton trčao do granice dviju mjesnih zajednica (!).

U dnevnim novinama već je bilo reagiranja i izjava povodom ove zabrane, pa neke stvari ne treba ponavljati. Samo obrazložene zadarskog SUP-a može izazvati razne komentare jer se u njoj kaže »razmatrajuci prijavu za održavanje javnog skupa, a s obzirom na vrijeme i mjesto gdje bi se skup održao, ovaj Sekretarijat je misljenja da bi na javnom mjestu moglo doći do narušavanja javnog reda i mira«.

Da bi došli do opširnijih informacija, valja reći, potrošili smo mnogo vremena i telefonskih razgovora. Predsjednik Organizacijskog odbora »Iške fešte« Zvonko Sutlovic istakao nam je dobru namjeru i volju da se Fešta održati suradnjom Malog i Velog Iža, na koje su se oglašile društveno-političke organizacije iz Malog Iža. U zadarskom SUP-u rekli su nama da su društveno-političke organizacije iz Malog Iža bile protiv održavanja ovakvog skupa. »Saznanja s terena« ponukala su stoga na zabranu, jer su postojale sumnje da će Fešta izazvati narušavanje javnog reda i mira.

U zadarskom Komitetu SKH, sekretar Miljenko Kožul upravo je vratio s odmora i nije bio upoznat s detaljima, ali je istakao činjenicu da do zabrane nije trebalo doći i da su društveno-političke organizacije, pa i partijska sve nespornozume trebale riješiti na Malom Ižu, a sukobe prevladati.

Mještane Malog i Velog Iža nećemo pojedinačno spominjati, ali njihova mišljenja također su vrijedna pažnje, jer izražavaju uglavnom ogorčenje i nevjericu. »Neslužbene« izjave govore o ličnoj svadi između Slavka Govorčina, autora melodrame i Ive Lukina, predsjednika SUBNOR-a, a razdvojenosti dijela Maložičana, te o skrivanju pojedinih ljudi iza funkcija predsjednika Socijalističkog saveza i partijske organizacije u Malom Ižu, neopravdanom cikestranju svih koji se ne drže »snjuna«...

Ukoliko i ne uzavimo mišljenja više desetaka mještana, ostaje ipak prostora za nekoliko pitanja (ujedno i odgovora). Najprije, u situaciji kada »nesposobni« Maložičani i Veložičani postavljaju »legenda«, ponuda i zajednički dogovori mogu biti samo pozdravljeni, a ujedno su trebali i biti prilika društveno-političkim organizacijama za širi društveni rad i utjecaj. Inzistiranja na formaliziranju i politiziranju stvarni samo štete, a o eventualnim (ne)pojednostima pojedinaca, programima Fešte i sličnim stvarima ne mogu odlučivati uski krugovi. I to bez obrazloženja. Baran su takva vremena prošla. Za i zabrana samo dan prije početka može izgledati u najmanju ruku nekulturno. Zasigurno je bilo vremena da se o svemu dovoljno raspravi i razgovara.

Zabrana »Iške fešte« može izgledati i dobrodošla (ne shvatiti doslovno), jer pruža prilike da se u Malom Ižu neke stvari razjasne. Ugled društveno-političkih organizacija u bilo kojem mjestu ovisi ponajviše o njihovom ugledu u »bazi«, odnosno ukupnom broju mještana, a ne o nekakvoj neodređenoj »političkoj vlasti«. Samo pravi dogovor može pružiti pravi odgovor, pa stoga ohrabruju i nagovještaji (istina, neštu-

žbeni, jer je službene teško dobiti radi godišnjih odmora i sl.) da bi uskoro trebalo doći i do »službenog« susreta mjesnih zajednica Malog i Velog Iža. To bi, završimo u reportažnom stilu, bila jedna od rijetkih pozitivnih neslužbenih stvari koje smo čuli u vezi ovog »slučaja«.

Nenad VERTOVŠEK

Pismo uredništvu

Velj Iž, 3. 8. 1987.

Druže uredniče!

Organizacijski odbor »Iške fešte« poduzeo je mjere tj. dogovore s društveno-političkim organizacijama Malog Iža da se dio ovogodišnjeg programa »Iške fešte« održi u Malom Ižu u cilju zblizavanja i jačanja drugarstva mještana ova dva sela na otoku Ižu (Veli i Mali Iž). Na ovu našu korisnu i od mještana, a osobito omladine rado prihvacenu inicijativu društveno-političke zajednice Malog Iža su kratko, neargumentirano i neuvjerljivo odgovorile da bi »Iška fešta« u Malom Ižu re-metila javni mir i red. To je neodovoljan odgovor koji ne govori ništa, pa ne znamo zbog čega se naša inicijativa nije prihvatila. Mi bismo trebali znati prave razloge za naš budućni rad, kako bi se korigirali, ako nešto ne valja u našem programu. Osim toga mještani, a najviše omladina traži odgovor na pitanje zašto nije bilo »Iške fešte« i u Malom Ižu već samo u Velom Ižu. Na plakatima piše program za Veli i Mali Iž. Dakle, razloga ima više da društveno-političke organizacije Malog Iža odgovore na op-ravdanu želju ljudi zašto nije bilo »Iške fešte« i u Malom Ižu? O javnim stvarima treba i javno govoriti.

Organizacijski odbor
»Iške fešte 87«
Predsjednik

Zvonko SUTLOVIC

Istina i laži o zabrani

Druže uredniče!

U »Narodnom listu« od 8. kolovoza 1987. godine štampan je članak novinara Nenada Vertovšeka pod naslovom »Tko ugrožava javni red i mir?«. Dodatak tom članku trebao bi biti »Plasman uredništva« potpisan od strane predsjednika Organizacionog odbora »Iške feste 87«. Zvonka Sutlovića. Molim da se u narednom »Narodnom listu« uvrsti moj odgovor pozivom na Zakon o štampi.

Komentar bi započeo konstatacijom novinara Vertovšeka: »Zabrana Iške feste 87« može izgledati i dobrodošla (ne shvatiti doslovno), jer pruža priliku da se u Malom Ižu neke stvari razjasne. Mislim da ne bi trebalo razjasniti samo neke stvari i samo u Malom Ižu, već dublje analizirati mnoga pitanja i devijacije, te im dati ocjene i pravo ime.

Mala napomena: Mali Iž ima 130 stanovnika — staraca. Da stvar bude zanimljiva dvije MZ. Zar to nije paradoks, ne govori li to nešto. Nisu problemi u Malom Ižu nastali zabranom dijela »Iške feste 87«, oni su dublji, prisutni davno ranije. Pokušalo se o njima raspravljati na skupovima komunista. Uspjeha nije bilo, avet oportunitizma učinila je svoje.

Stvaranje dvije MZ i cijepanje MZ Mali Iž na dvije, djelo je i Slavka Govorčina, koji je i bio prvi tajnik MZ Mali Iž — Porovac. Tajništvo nije dugo potrajalo, jer stavove i ideje Govorčina nisu prihvatili članovi Slavka MZ, pa se on povlačio i tražio učestite i pobornike u drugoj MZ. Sve ovo traži neke druge analize, a ne samo površinske iskrice.

ZASTO JE FEŠTA ZABRANJENA?

Komentari svih novinara o »Zabrani« u Malom Ižu osnovnu poantu i na glasak stavljaju na S. Govorčina. Ako je on centralna figura i njega treba staviti u zaštitu, onda je jasno u kom grmu leži zec. Svim zagovornicima Govorčina nije u pitanju program »Iške feste« već kako instalirati Govorčina u Malom Ižu. Zašto to ne kažu?

Takvih pokušaja bilo je i ranije. U »Slobodnoj Dalmaciji« (Zvonko Sutlović) kaže: »Za »Išku festu« na vrijeme su obaviještene sve MZ, omladinska organizacija i TD, a DPO nismo posebno obaviještavali jer smo smatrali da to nije potrebno i jer to ne spada u njihovu domenu.« Sto to spada u domenu DPO, po Sutloviću, Malog i Velog Iža? Pa, spada to što su one zaobidene, doveđene pred gotov čin, isključene iz bilo kakve raspravne o programu i aktivnosti Organizacionog odbora »Iške feste 87«. To je politika, za nalivne, vrlo prozirnna. Kako je obaviještena SSO Mali Iž ako ne postoji jer na Malom Ižu žive samo dvije omladinke. Obavijest TD je dostavljena ali ono ne djeluje, jer i pored pokušaja i sazivanja dva sastanka Skupština nije održana.

Sada, Sutlović iznosi neka nova viđenja o informiranju DPO Malog Iža navodeći da su se oglasile o poziv Organizacionog odbora »Iške feste 87«. Kako su se to mogli oglasiti DPO u Malom Ižu, ako nikada nisu ni pozivane ni konzultirane o djelovanju tog Odbora? Informacija o tome je došla preko sredstava javnog informiranja — i to je istina.

Formiranje Organizacionog odbora »Iške feste 87« išlo je mimo društvenopolitičkih struktura Malog i Velog Iža. Da je to činjenica, u Malom Ižu nitko nije znao da se u tom Organizacionom odboru nalaze dvojica predsjednika Malog Iža — i tko ih je delegirao? Jasno će biti mnogo štetia ako kažemo da se, ovdje radi o samovolji i tipičnom nepodoštavanju DPO Malog Iža.

Bilo je vremena i načina da se informira Mali Iž o svemu što se mimo njih događalo. Na pripremnom sastanku SSRN, ili godišnjem sastanku SSRN koji je održan koncem VI mjeseca o.g. mogla se dati informacija i zauzeti stav, jer je bilo dosta mješšana prijava. Valjda nije bilo potrebno informirati tako »beznačajan« skup, organizaciju u čiju domenu to ne spada. Mogućnost za širu raspravu bio je i zakazani sastanak 19. VII o.g. o formiranju Aktiva SK Mali Iž na koji je bilo pozvano 40 članova SK — a do-

što ih je svega 8. Mnogi komunisti bili su na Malom Ižu, ali nisu došli na taj sastanak.

Provala maloških omladinaca u zgradu Doma kulture u Velom Ižu, skrivajući državne zastave i odnosenje dijela razglasa, zar to treba pozdraviti. Tada je bilo i prigovora na intervenciju organa JS.

Nisu nepoznate tuđe mladih u Velom Ižu. Izgleda da se to vrlo brzo zaboravlja.

Mnoge nedaće Malog Iža ne zabrinjavaju neke nadobudne. To što PZ stoji loše, uljara i društvena imovina upropaštava, uzurpacija uzima maha, ilegalno bavljenje turističkom djelatnošću cvate — sve su to sitnice za pojedince, to su problemi koji ne spadaju u njihovu nadležnost.

Mnoge izjave, verbalna vrijeđanja, grube riječi — izgovaraju se bez provjesta. Zar to ne užasava?

Novinar Vertovšek nije dobio informaciju koliko je tih »ogorčenih« (mnogo truda je uložio za informaciju) bilo na proslavi u Velom Ižu 4. srpnja — Dana borca, a svečanost je zakazana povodom 50-godišnjice stvaranja prve čelije KPJ na zadarskom području. Zar ovo ne govori o nečemu što izaziva zabrinutost, trezveno razmišljanje? Iz Malog Iža ti »ogorčeni« nisu našli svoje mjesto na proslavi.

Ako je točno da je Miljenko Kožul, sekretar OK KPH Zadar dao takav odgovor novinaru, onda je on po meni preuranjen, subjektivan, bez poznavanja mnogih pitanja o kojima on nije informiran. Ne bi trebalo na prečac davati ocjene pogotovo ne za nepoznate činjenice.

ANTAGONIZMI (NE)POSTOJE

Odnos DPO Velog i Malog Iža potpuno ne bi trebalo vezivati uz »Išku festu«, jer to ne stoji jedno uz drugo. Dobri odnosi postoje, ako je nekom interes da ih naruši treba mu otvoriti no reći NE. To neće proći. Antagonizmi iz davne prošlosti još uvijek imaju prisutstva i teško se varaju svi oni da u izljevima negodovanja ima i dobrotamjernih.

Na pismo uredništva od strane predsjednika Zvonka Sutlovića ne bi dao siri komentar, jer sam već prije rekao mnogo više od onoga što je možda očekivao.

Ocjene predsjednika Organizacionog odbora »Iške feste« mnogo me ne uznemiravaju pa i neki pozivi koje on nagovještava. Bit će loše ako taj odbor preuzme funkciju koju u pismu uredništva najavljuje. Pa to su društveno-političke promjene prije na višim razinama. Znači počeli smo s »promjenama društveno-političkog sistema« sa feštom. Valjalo bi čuti i drugu stranu, DPO Velog Iža i njihovo viđenje cijelog slučaja, postupaka i uzimanje prava pojedinaca izvan njihovih kompetencija.

ZATAŠKAVANJE KAO BUMERANG

Kada novinar Vertovšek govori o ličnoj svadi Govorčina i predsjednika SUBNOR-a Mali Iž i razdvojenosti dijela Maložana, te donosi nekakve zaključke, učinio je lošu uslugu novinarској profesiji. Koliko prozirnosti. Nije bio spor samo Govorčin — Lukin. Sto reći i za druge fizičke obračune koji su imali sudski epilog. Sto reći za lažna iznošenja o nekim prvoborcima i takve stvari da se bave manipulacijom i prodajom društvenog zemljišta. I ovo je imalo sudski epilog.

Kakve je scene Govorčin priredivao prijetnje i protestiranja, neka iznesu oni koji su to doživjeli.

Pismena upozorenja i prijetnje poslatica su Govorčina. On u tome doživljava zadovoljstvo, provocira i irritira. Npr., poziva pisca ovog odgovora da se kod prikazivanja njegove drama na Malom Ižu može povući i otići. Ja mu sada kažem, da sam ja iz Malog Iža otišao kada je trebalo — 1941. godine, a nisam ostao da se skrivam iza materina fuššana dok su njegovi vršnjaci boreći se širom Jugoslavije ginuli i stvarali novu Jugoslaviju.

Naša neodlučnost, pa i zataškavanje radi »Viših« Maloških interesa (ustaničko mjesto ne bi trebalo kompromitirati), to je ruglo, nemojmo potezati stvari, to će Mali Iž »sramotiti« sve se to vratilo kao bumerang Malom Ižu. Eto to su činjenice, iza kojih se »skrivaču« pojedini ljudi na funkcijama kao SSRN, UENOR-a i OO SK Mali Iž.

Drago PETRICIĆ
Napomena: Naslov i međunaslovi su redakcijski

Tko ugrožava javni red i mir? (3)

Nešto kao odgovor

Druže Petriću!

Pišem Vam nešto umjesto odgovora, jer ste u svom odgovoru na moj članak o zabrani »Iške feste« već i odgovorili sami sebi. Naime, mislim da je uzaludno šire objašnjavati napis, jer vjerojatno necete (i niste) shvatili zašto je napisan. A dva su ključna razloga — prvi jer sam uvjeren da je zajednička organizacija feste bila dobra prilika da se bolje povežu mještani Malog i Velog Iža kroz jedan oživljeni narodni običaj, za što nije trebalo mnogo društveno-političkog organiziranja« (namjerno stavljam navodnike),

jer pravog dogovora nije nedostajalo. Drugo — do zabrane nije trebalo (i nije smjelo) doći, a razloge za to niste zapravo ni navele u svom odgovoru.

A ni ne možete shvatiti smisao članka jer mi podmećete da u prvi plan stavljam S. Govorčina. Pročitajte još jednom moj napis, pa ćete vidjeti da Vi niste objasnili, a radi toga ne treba potezati dugogodišnje nesporazume. Uostalom, otkud Vam pravo, druže sekretaru OOSK Petriću, da vrijeđate Maložane i Voločane, da sve malo-iške mladiće nazivate huliganima, da

Ljudima priljepljujete najgrublje etikete. To, druže Petriću, nimalo ne odlični funkciji koju obavljate, kao što ni skrivanje iza partijske funkcije ne može sakriti lični interes u cijeloj zabrani. I, vjerojatno, povrijeđenu sujetu.

Stoga moj napis nije temeljen samo na pojedincima, već više na pojavi koju treba razotkriti i prepoznati da se više ne ponavlja. A Vaše ocjene da je Odbor vršio »promjene društvenopolitičkog sistema« ili nebulozne oko biranja »iskog kralja« ispod su razine običnog školskog političkog leksikona, pa ih ne treba ni uzimati u obzir.

Jačina sistema se ne stiče brojem stanaka, već stvarnim ugledom, a treba biti posebno pametan pa vid da malo više društvenog rada od bližavanja ljudima do festi može taj »društveno-politički sistem« učiti daleko više. Osim kad ga nekolicina ljudi želi zadržati u »svojoj vlasti«.

Pišem, ali ne znam da li ćete shvatiti, jer pokazuju da se ne slaže već u pristupu, osim u stavu, kažete, da zabrana može biti dobro šla, jer pruža priliku da se neke stvari razjasne. Samo koje stvari i kako koliko mi je poznato, već je održ nekoliko sastanaka (a ljudi su, eto, čeli i dolaziti na sastanke) koji ne nikako u prilog Vašem razmišljanju. Inače, još uvijek stojim iza svake stvari riječi i nadam se da će se stvari razjasniti i da će mještani Iža ubuće imati zajedničku Festu. Samo bojim da Vama druže Petriću, razjašnjavanje stvari neće biti najvažnije. Ali, za to sam ja najmanje k

nenad VERTOVŠE

U »Narodnom listu« od 22. 8. 87. Drago Petrić u svom članku »Istina i laži o zabrani Iške feste« između ostalog navodi da je formiranje organizacionog Odbora išo mimo društvenopolitičkih struktura Malog i Velog Iža. Radi potpunog obavještanja javnosti dajemo slijedeću kronologiju događaja: Sestog rujna 1986. g. održan je prošireni sastanak Savjeta MZ Veli Iž uz prisustvo predstavnika svih DPO Velog Iža. Na sastanku je razmatran prijedlog rada MZ Veli Iž u kojem, između ostalog, stoji: »Ponovo oživiti Išku festu«.

(Napomena redakcije: slijedi kronološki prikaz sedam sastanaka održanih krajem 1986. i početkom 1987. godine i to: Savjeta MZ Veli Iž, Skupštine MZ, zbora mještana uz naglasak da je dopis o zaduženjima aktivista o organizaciji feste dostavljen svim DPO Veli Iž, sastanka Inicijativnog odbora i upućivanja prijedloga SSOH i predsjednika SSRNH Veli Iž. Radi nižnjeg skraćivanja, ova) dio ne objavljujemo u cjelini.) Slijedi nastavak:

Sedmog veljače 87. na sastanku

Tko ugrožava javni red i mir? (4)

DA LI JE »IŠKA FESTA 87« BILA »LEGALNA«?

Iža i izabran Organizacioni odbor »Iške feste 87«. Prijedlog inicijativnog odbora proširen sa još tri člana iz redova omladine Velog Iža. Sastav odbora: pet omladinaca (između kojih predsjednik i sekretar SSOH Veli Iž, te dva člana Skupštine MZ), tri člana Savjeta MZ (predsjednik, tajnik i član zadužen za rad s omladinom), predsjednica Aktiva žena Veli Iž, jedan penzioner, inače poznati društveno-politički radnik i tri istaknuta aktivista u priprema programa ranijih festi. Tri člana odbora članovi su SK.

bran predsjednik i potpredsjednik, te prihvaćen okvirni program. U Odbor je kooptiran S. Govorčin radi koordinacije izvođenja programa u Malom Ižu. Organizacioni odbor održao je još tri sastanka — održavanje sastanaka u vrijeme javno objavljeno nekoliko dana prije, tako da su prisustvovali i zainteresirani koji nisu članovi Odbora. Sastanci su održani 1. 5. i 20. lipnja (prisutni i predstavnici MZ i omladine Mali Iž) i 18. srpnja. Na ovim sastancima razmatrana je tekuća problematika oko organiziranja zacrtanog pro-

Trećeg svibnja 87. na zboru mješ na Velog Iža data je detaljna informacija o programu »Iške feste 87. Primjedbi nije bilo.

Osmog lipnja 87. upućen je od strane Organizacionog odbora dopis mjesnoj zajednici i turističkom društvu M Iž o namjeni održavanja dajela progama u Malom Ižu.

Drugog srpnja 87. Održavanje »Iške feste 87« sa cjelokupnim predviđenim programom pismeno je prijavljeno OSUP-u Zadar.

Trećeg srpnja 87. SSOH Veli Iž pismeno je obavijestio SSOH Zadar i SSRNH Zadar o programu »Iške feste 87«.

Trideseti srpnja Organizacioni odbor dobiva telegram OSUP-a Zadar o zabrani održavanja programa u Malom Ižu, a sljedećeg dana uručeno je i smerno rješenje o toj zabrani.

Komentari i zaključke ostavljamo laocima!

PREDSJEDNIK
Savjeta MZ Veli Iž
Anđelo CVITANOVIC
PREDSJEDNIK

Druže Predsjedniče:

Na Zboru radnih ljudi i građana ove ljesne zajednice održanom dana 16. III 1987. godine, jednoglasno je donesena odluka da Vam, se uputi ovo tvoreno pismo, a povodom zabrane državanja programa »ISKE FESTE« laniranog za održavanje u Malom Ižu, oju zabranu je donio OSUP Zadar, an prije planiranog održavanja.

Pored navedenog u štampi, koja se m predmetom bavila, moramo Vas poznati sa sljedećim:

1. Kako je na Zboru 16. VIII o. g. tvrdeno tih dana niti jedna DPO u ovom mjestu nije održala sastanak ili ESTOM«, a pogotovo ne Mjesna organizacija SSRNH i mjesna organizacija SUEENOR-a.

2. Sa punom odgovornošću tvrdimo a su sve DPO u Malom Ižu, kao i ljesna zajednica Mali Iž na vrijeme obavijestene o planiranom održavanju FESTE«, te da im je bio poznat i program »FESTE«. Savjet Mjesne zajednice je uz znanje DPO (Sekretar OO K i Predsjednik MO SSRNH) održavanje »Fešte« na svome sanku dana 27. VI 1987. godine (dva setsredmog lipnja tisućdevetstotina i desetsedme), pa su od tada usli-dile i pripreme omladine, mještana gostiju za učešće u njoj.

3. U tjednu koji je prethodio »FES- I«, u tjednu kad je trebala otpočet i »Fešta«, kao ni prije toga, u našem jestu nije bilo nikakvih znakova da e netko od mještana i gostiju naruša-ti javni red i mir u vrijeme održa- nja »FESTE« i radi »FESTE«, pa is je zaprepastila odluka OSUP Za- ar, Komandira stanice milicije za o- ilu i otoke, koji nam je grubom licijskom akcijom uskratilo pravo na ise ustavne slobode i nanio uvredu lu, njegovim mještanima i gostima, ikvu nam nije nanio ni jedan režim asti koji je do sada vladao ovim okom, i izazvao revolt i zgražanje iještana i gostiju.

Radi toga tražimo od Vas da se taj dnik pozove na disciplinsku, a ako

Otvoreno pismo predsjedniku Skupštine općine Zadar

ODGOVORNOST ZA ZABRANU

da su samo oni koji su zabranu tra- žili — ako su tražili — imali namjeru narušavati javni red i mir, ili je to namjeravao on sam sa službom kojom rukovodi, po nalogu onih koje je po- slušao — ako je poslušao.

Zahijevamo da drug Sušak, javno kaže koje je DPO i koje njihove rad- nike u Zadru konzultirao u predmet- nom postupku, te da imenuje svakog s kim je dogovarao izvedeni postupak, jer je zabrana bila zaista nepotrebna.

Ako su ga uvjerali da treba čuvati javni red i mir, onda je to trebao i morao, slanjem odgovarajućeg broja milicionera — pozornika, a nikako za- branom čime je učinio atak na naše ustavne slobode, što je, priznajite, ipak uvreda cijelom našem mjestu.

7. Druže Predsjedniče, molimo Vas da ovo naše pismo shvatite ozbiljno, jer smo zabrinuti građani čija su dje- ca, očevi i majke, braća i sestre uzeli masovnog učešća u NOR-u i Revoluciji, što Vam je poznato, pa se sa strahom pitamo što je sve moguće poduzeti pre- ma građaninu pojedincu, kad se ova- ko postupa prema mjestu, koje bi, s obzirom na svoj doprinos u NOR-u i Revoluciji općenito, trebalo očekivati pomoć Općinske uprave, a ono doživ- javna zabranu i onoga što je samo od- lučilo, učiniti za svoj bolji i sadržaj- niji život.

8. Očekujući od Vas angažman oko raščišćavanja postupka koji je doveo do zabrane t.j. ovog ekscesa, molimo Vas da svojim utjecajem učinite sve potrebno da »Narodni list« Zadar i »Slobodna Dalmacija« Split, objave

ovo pismo i sve odgovore koje ono traži, kako bi javnost bila obavijestena o svemu u ovom slučaju, a isto tako da spriječite svaki eventualni poku- šaj zabrane objavljivanja.

Ova Mjesna zajednica će i u budu- će nastojati organizirati i provoditi »ISKU FESTU« na način kako je to zamišljeno ove godine, pa tražimo da nam se udovolji traženom, kako više ne bi bilo sličnih postupaka.

Svaki pokušaj pravdanja postupka OSUP Zadar, sukobom nekih pojedina- naca sa pjesnikom Slavkom Govorčin, najodlučnije odbacujemo, jer ze za ja- vnost receno da se zabrana donosi »zbog mogućnosti narušavanja javnog reda i mira« čega — još jednom na- glašavamo — nikad nije bilo u ovom mjestu, pogotovu ne prilikom takvih i sličnih manifestacija, te ostajemo pri svojoj tvrdnji da je riječ o smišljenoj uvredi mjestu i njegovim gostima. »FESTA« je trebala pridonijeti još ši- roj suradnji i dubljem druženju i pri- jateljivanju omladine i građana obiju mjesta na našem otoku, kao i većoj boljoj i sveobuhvatnijoj suradnji svih triju mjesnih zajednica na otoku, pa je zabrana mogla imati za cilj, samo, razbijanje glavne svrhe »FESTE« — druženja, prijateljavanja i suradnje Malog i Velog Iža, te i sa tog stano- višta tražimo da drug Sušak, javno kaže tko je od njega tražio ovakav postupak — ako je tražio.

Na pomoći koju će te nam pružiti unaprijed se zahvaljujemo!

U ime Zbora radnih ljudi i građana
Savjet mjesne zajednice
Mali Iž

ZAŠTO JE U IŽU MALOM ZADARSKI OSUP ZABRANIO FEŠTU?

se prije događalo u Malom Ižu! Nekoliko dana prije fešte huligani su oskvrnuli spomenički kompleks u mjestu, napisali OVC i nacrtali muški ud, pokidali vezove na čamcima, prije toga se dogodilo da je na državnu zastavu obješen leš mačke, a mogao bih vam nabrojiti još takvih slučajeva. Točno se zna da je to radila omladina, huliganska omladina iz Malog i Velog Iža. Zblizavanje preko fešte jest zblizavanje huliganske omladine Malog Iža s huliganskom omladinom Velog Iža. Znate, ja sam bio policajac, pa na te stvari drugačije gledam.

Tako govori Drago Petričić.
Slavko Govorčin stvari objašnjava ova-

ko: — S ljudima o kojima je riječ ja sam čak i u rodbinskim vezama i održavali smo dobre odnose. Nesporazumi su počeli onda kad sam ja, zajebant i sprdalo kojega nitko nikad nije ozbiljno shvaćao, počeo objavljivati pjesme, kada su me zvali na mnoge strane, kada sam dobio nagrade za dramu »Zlatni pir«, kad je po mom scenariju trebao biti snimljen dokumentarni film o Asji Petričić. Njima nije bilo jasno da su me priznali, da ja mogu pisati, a oni ne, pa se svim silama trudili da mi stvaraju probleme. Društveno-političkim organizacijama prezentirane su navodne moje izjave poput one »da sve nosioce Partizanske spomenice treba postrijelati« i tako dalje. Ništa od toga nikad nije bila istina, ali mnoge stvari nikad nisam mogao dokazati. S ovom feštom htjeli smo pokrenuti stvari s maloške mrtve točke i vidite što se dogodilo.

OSUP bez sluha?

To su tek naznake mnogih nesporazuma koji su se napokon objelodanili u nedržanoj fešti. Stanovnici su uvrijeđeni i me što ih stavlja na razinu huligana, kažu da se fešta ipak trebala održati. Ako je smetao Slavko Govorčin, monodrama je mogla biti izbačena iz programa (iako je u Velom Ižu premijerno prikazana bez problema), ali nije smjelo doći do neodržavanja čitave fešte.

Velo čudo u Ižu Malom

Fešta je, tvrdi jedna strana, trebala biti održana u cilju zblizavanja i jačanja drugarstva među mještanimā Velog i Malog Iža. Fešta je, tvrdi druga strana, bila samo paravan za zblizavanje huliganske omladine jednog i drugog sela začinjena izvođenjem monodrame autora sumnjive političke podobnosti — Može li umjesto razdora biti sloga?

Mario VUKSAN

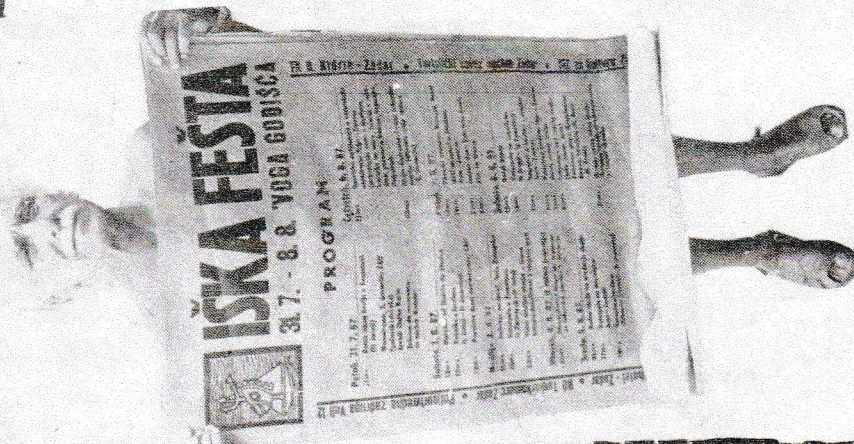
štana da se ogorčenje i protest iskažu i masovnim odlaskom na crkvenu misu za Veliku Gospu. I zaista, u subotu 15. kolovoza crkva je bila dupkom puna, uglavnom omladinaca, ali i drugih mještana. Nikakvih ekscesa nije bilo, a navečer se »feštalo« uz domaće vino, meso i ribu s gradela.

Zbor pa - sugestija

U nedjelju 16. kolovoza održan je zbor mještana mjesne zajednice Mali Iž — Kolmaševa na kojem je najoštrije do tada izraženo ogorčenje mještana zbog zbranjene fešte. Zbor se u zaključcima ograničuje od postupaka koji su doveli do zbranjene fešte, tražili objašnjenje od OSUP-a.

U Ižu Malom dogodilo se da je zbranjena fešta koju su mještani kanili organizirati skupa sa susjedima iz Velog Iža. Feštu koja se trebala održati od 31. srpnja do 8. kolovoza zabranio je zadarski Općinski sekretarijat za unutrašnje poslove. U obrazloženoj zabrani stoji: »Razmatrajući prijavu za održavanje javnog skupa, a s obzirom na vrijeme i mjesto gdje bi se javni skup održao, ovaj Sekretarijat je mišljenja da bi na javnom skupu moglo doći do narušavanja javnog reda i mira.« Potpisana je načelnica Odjela za upravne poslove OSUP-a Milica Suttlović, ali je još

Slavko Govorčin: »Fešta je trebala...«

Prve dvije godine, uani prije pucavanja, fešte, 30. srpnja, stigao telegram komandira Stani- nice za more i otoke **Nikole Šuška** u koje- mu stoji zabrana održavanja. Fešta u Velom lžu može a u Malom ne može održati piše u telegramu.

U samo nekoliko dana zabrana fešte u Malom lžu pretvorila se u »slučaj« i do- spjela u novine, postala glavna tema za- darskih razgovora. To ne samo zbog toga što je ovakva zabrana presedan, a ovoga ljeta i bukvalno »svako misto svoju feštu ima«, nego i zbog toga što Maložani i Ve- ložani, inače kao prvi susjedi i jedini sta- novnici otoka ne gaje preveliku ljubav a prvi put zajedno su htjeli napraviti feštu! Tema najviše dobiva na težini zbog toga jer je Mali lž ušao u legendu kao ustaničko mjesto puno prvoboraca i nosilaca Parti- zanske spomenice.

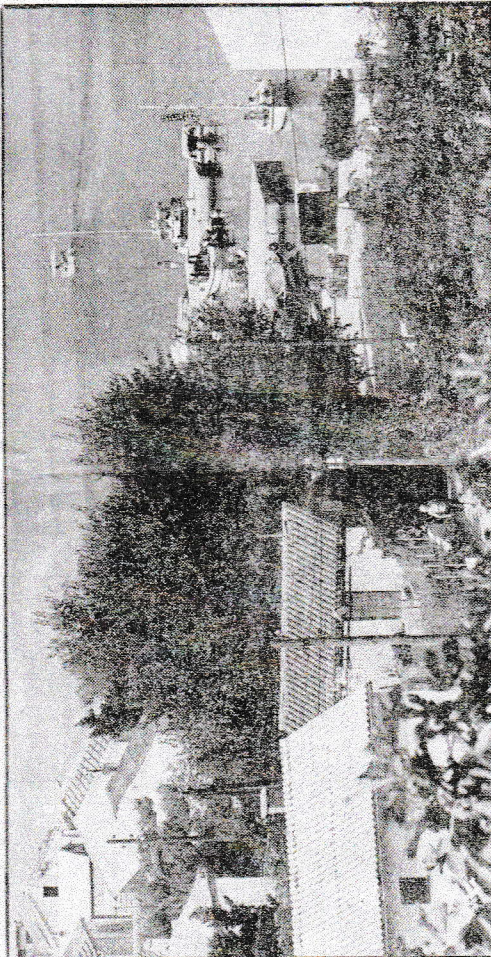
Zbor pa - misa

Zvanko Sutlović, predsjednik Organi- zacionog odbora fešte, napisat će kasnije u pismu »Narodnom listu« da je odlučeno da se fešta ove godine održi i u Velom i Malom lžu »u cilju zblizavanja i jačanja drugarstva mještana ova dva sela«. Orga- nizacija odbor radio je nekoliko mjeseci za pripremanja, u njih su bili uključeni sta- novnici obaju mjesta, a najintenzivnije pri- preme obavljale su se u srpnju kada je zadarski OSUP dobio obavijest o tom avnom skupu.

Mali lž je jedno mjesto s dvije mjesne zajednice i tri zaseoka: Porovcem, Kne- žom i Komaševom. U obje mjesne zajedni- ce, kako tvrde predsjednici savjeta **Kaži- mir Martinović** i **Vinko Lovrin**, i u sva tri zaseoka pripremalo se i živjelo za feštu. Kada je stigla zabrana, zavladao je ogo- rčenje, tražio se krijav, a na dan početka fešte u Mali je lž stigao milicijski brod »Udica« sa tri milicionera. Brod je, među- tim, ubrzo isplavio iako predviđeni pro- gram nije održan, narod se ipak provese- lo, a u mjesnoj je gostionici te večeri na- pravljen promet od 400 tisuća dinara, što nikada nije zabilježeno i za tamošnje je uv- jete objektivno visoka svota.

Tjedan dana kasnije održan je zbor mještana mjesne zajednice Mali lž — Po- rovac na kojem je s puno emocije osude- na zabrana i s kojega se tražilo objašnje- nje od OSUP-a te ime i prezime onoga tko e zatražio zabranu. U tim nemirnim dani- ma Malog lža pala je odluka pojedinih mje-

da se prozovu oni koji su zabranu tražili. sročili su otvoreno pismo predsjedniku za- darske Općinske skupštine, inicirali zajed- nički sastanak svih triju otočnih mjesnih zajednica te uputili sugestiju društveno- -političkim organizacijama mjesta — Soci- jalističkom savezu, SUBNOR-u i osnovnoj

Velike brige Maloga lža

partijskoj organizaciji da smijene pred- sjednike i sekretare.

— Ne znamo kako, ali znamo tko je su- genirao OSUP-u da uputi zabranu. To su rukovodioci mjesnih društveno-političkih organizacija: sekretar partijske organizaci- je **Drago Petrić**, predsjednik boračke or- ganizacije **Ivo Lukin** te predsjednik Socija- lističkog saveza **Ladislav Toman**. Oni već godinama drže sve u svojim rukama u mjestu, ne daju nikome da se miješa i ta- ko stvaraju nezadovoljstvo kod drugih mještana — uglavnom tvrde **Vinko Lovrin**, **Jo- sip Rokov**, **ivica** i **Jure Jelić**. Maložani ko- ji žive i rade u Zadru, ali su čvrstim korije- njem vezani za Mali lž i u njemu provode svaki trenutak slobodnog vremena.

Nakon razgovora s njima i drugim Ma- ložanima, svima onima koji su na ovaj ili onaj način vezani za mjesto, pa i feštu, ot- vorila su se dva bitna pitanja: kako je i zbog čega do zabrane došlo te gdje su korijeni maloških nesporazma? Prvo pro- izlazilo iz drugoga, a odgovor na drugo pita- nje sadrži poduhronologiju događaja o kojima najbolje mogu govoriti sami sudi- onici.

Po svemu ispada da se sve vrti oko **Drago Petrić**ica, prvoborca, umirovljenika

Drago Petrić: »Fešta nije trebala...«

i sekretara partijske organizacije, te s dru- ge strane **Slavko Govorčina** — vojnog umi- rovljenika, pjesnika čakavca, autora zbirke pjesama »Uljenica moje matere«.

Drago i Slavko

— Nesporazum je Slavko Govorčini! — govori Drago Petrić — a iška je fešta samo paravan. Fešta u Malom lžu trebala je biti otvorena izvođenjem njegove mo- nodrame »Polučak i dvi oke«, ali kako mo- žemo dozvoliti izvođenje djela autora koji je s općinskim društveno-političkim orga- nizacijama imao već mnogo okapanja i ne- ugodnosti i koji se u Zadru druži s ljudima iz maspoka, srpskim šovinistima i ibeovci- ma? I to javno, u »Koloni«, »Centralu« i drugim kavanama. Oko njega se u Malom lžu okupila tiha, ali brojna opozicija koja je bojkotirala sve što smo htjeli raditi. Za rva- ljujući Govorčinu stvoreno je određeno loše raspoloženje među ljudima. Koji su to ljudi koji su feštu organizirali i koji sačinja- vaju zborove mještana? Nitko od njih ne živi u ovom mjestu, već ovdamo dolaze vi- kendom, a fešta je bila volja pojedinaca i namjerno su izbjegnute društveno-politi- čke organizacije. A nitko ne spominje što

Prvi čovjek dalmatinskog Socijalisti- čkog saveza Teofil Marelić provodi svoj godišnji odmor u rodnom Malom lžu. Upoznat je sa svim zbivanjima, ali događa- je promatra sa strane i kaže:

— Za ovo što se dogodilo krive su obje strane. Trebalo je više razumijevanja i su- radnje. A što se tiče same zabrane, mislim da u zadarskom OSUP-u nije bilo dovoljno političkog sluha za ove događaje.

Ključni trenutak u ovom sporu — mno- gi tako misle — jest način na koji je došlo do zabrane. O tome smo u OSUP-u htjeli razgovarati s potpisanim na obje zabra- ne, Velimirom Šuškom i Milicom Sutlović, Načelnica Ocjela za upravne poslove je na godišnjem odmoru, a Sušak nije želio raz- govarati prije nego napravimo uobičajenu proceduru: odobrenje za razgovor trebalo je ishoditi od sekretara OSUP-a. Na žalost, najprije zbog službenog puša, a onda i zbog neodgovornih sastanaka, kontakt s v.d. sekretara OSUP-a Nikolom Gulanom nije bio moguć, za taj smo odgovor ostali uskraćeni, ali je Drago Petrić objašnio proceduru.

Vlast

— Predstavnici društveno-političkih or- ganizacija Malog lža ocijenili su da ovakva fešta Malom lžu ne treba, pa smo to iznijeli u Općinskom komitetu Saveza komuniz- ta Hrvatske u Zadru. Drugovi iz Komiteta su o svemu obavijestili OSUP i njima pre- pustili da sami ocijene kako će reagirati. Tako je došlo do zabrane.

Dra Ante Gilića, predsjednika zadarske partijske organizacije, nema na poslu zbog godišnjeg odmora, a sekretar OK SK Zadra, Miljenko Kožul, u vrijeme spornu- tih razgovora bio je na godišnjem odmoru, pa niti je želio niti mogao ocijenjivati doga- daje.

Za neke smo odgovore, dakle, ostali uskraćeni, iako i od ogorčenih mještana i od predstavnika društveno-političkih or- ganizacija u mjestu, pa i od manje ili više neopredijeljenih promatrača, prosijava od- govor koji stane u jednu jedinu riječ: vlast. Ima li smisla, nakon koliko-toliko apsolvira- nog »maloškog slučaja«, koji po svemu sudeći ni izdaleka nije završen, postavljati pitanje: može li umjesto razdora — sloga, umjesto svađe — dogovor, umjesto loših namjera — dobra volja?

Snimio: Željko KARAVIDA

SD
5/9/87

Iza zatvorenih vrata

Zašto novinarima nije dopušteno prisustvovanje sastanku maloških komunista koji su trebali raspraviti o političko-sigurnosnoj situaciji i, u tom kontekstu, o uzrocima koji su doveli do policijske zabrane fešte u ovoime mjestu?

Javni skandal koji je buknuo nakon zabrane Fešte u Malom lžu ne jenjava i, čini se, dobiva šire društvene konotacije. U četvrtak navečer Osnovna organizacija SKH Mali lž zakazala je u Općinskom komitetu SKH u Zadru inicijativni sastanak za osnivanje Aktiva SKH u tom otočnome mjestu. Na taj su skup bili pozvani i članovi SK – Maložani – koji do sada nisu bili uključeni u rad OOSK u Malom lžu, a na sastanku se trebalo raspraviti o političko-sigurnosnoj situaciji u lžu Malom i, u tom kontekstu – da bome – o uzrocima koji su doveli do policijske zabrane Fešte.

Kako smo jutros obaviješteli, sinoćni sastanak maloških komunista – iz lža Malog i Zadra – nije priveden kraju, a nama nisu poznati razlozi zbog kojih skup nije okončao rad. A zašto? Pa, naprosto zato što novinaru „Slobodne Dalmacije“ nije dopušteno prisustvovati sastanku i informirati javnost o pozadini koja je dovela do afere s Feštom.

Poziv na ovaj sastanak, istina je, nismo dobili, ali smo znali da je zakazan, pa smo se stoga na vrijeme u Općinskom komitetu SKH informirali o suštini sastanka i usput pitali da li je sastanak možda zatvoren za javnost? Drugovi iz OK SKH začudili su se tom pitanju i odgovorili da se nema što tajiti, pa da prema tome, novinari mogu slobodno obavljati svoju dužnost.

Međutim, pokazalo se da stvari ne stoje baš tako! Pred sam početak sastanka, sekretar OO SKH u lžu Malom DRAGO PETRIČIĆ rekao nam je: „Osnovna organizacija SK odlučila je da novinari ne prisustvuju sastanku. Nemamo povjerenja da ćete točno prenijeti ono što će ovdje biti rečeno“.

I tako su vrata zatvorena pred nosom novinara. Doduše, bili smo tamo i dobro vidjeli da se o (ne)prisustvovanju novinara sastanku nitko nije izjašnjavao, pa ni OOSK, ali što se može kada su neki ljudi navikli da su njihove odluke jednake onima koje donosi partijska organizacija u cjelini.

Važnije od toga je, međutim, nešto sasvim drugo. Postavlja se, naime, pitanje da li je jedan javni skandal moguće rješavati iza zatvorenih vrata i da li je takav rad u skladu s partijskim opredjeljenjima koja se – kao što je poznato – zalažu za sve veću otvorenost i javnost rada?

Odgovori na ta pitanja odavno su znani, pa je to čudnije što neki partijski aktivisti postupaju suprotno opredjeljenjima ovog društva.

A možda će OO SK Mali lž dati saopćenje o tome zbog čega sinoćni sastanak nije priveden kraju?

Mario VUKSAN

S.D.
5/9/87

BESIDA BARBA JAKOVA

Fešta od rakova

Da, lako je bilo subjektin upravljati s narodom, govori mi oni munjerda munjeni od Kuzmana. Ma da bi ki on tija viti, kako će sada na kraj sa rakovin. Ispod je dobar i poslušan. I neka samo ko žbrekne oli ništo šušne zeru, pa što bilo da bilo, a dofin i brez šuškanja, narod podavije rep poda se i gleda svoja posla. Što vidi, ne vidi. Što čuje, ne čuje. Ma drugo su rakovi. Oni još najbolje i dignu rep, ako ki ideš strašiti. I žbrekće ti oli ne žbrekće, sve ti je to isto sa rakovin. Još te moru i čapnuti sa klištih. I di smo onda!

— Ma oli si baš pomunjesa skroz naskroz! — govori ja Kuzmanu. — Česovi su ti sad rakovi u glavil

A da nisu njemu u glavi, govori Kuzman, nego u more. I to lipo svragon tamo u bodulin, a najviše oko lža. I da su to niki specijalni i maša čudni rakovi. Nikad ki ni viti niti

dva zajedno, a sada su ki cila jata. Da ki niko živ ne more okon prigledati, koliki ki se nakupilo na isto mjesto, dolji u moru. I da je to sada niko novo čudo od obadva lža, i Velog i noga Malog. Ništa drugo, nego se to niki mirakul dogodija.

— Biće da je to nika iška fešta od rakova! — govori ja.

Da lako za feštu, govori Kuzman. Ma da to njemu, što su se toliki rakovi nakupili nonda, baš ništa i nikako ni drago. Jerbo da ljudi govori, da su to niki opasni rakovi od velikog proročanstva. I da se nikad još nisu sakupili svi u jata, nego samo dva puta. I to kada je triba buknuti oni prvi rat, a onda jope kada je no bilo da će ovi zadnji rat. I sada vo po treći put.

— Misli ti što te volja, ma ja ti kažen, da to nije dobro, što su se ti rakovi sjatili nonda u moru! — govori Kuzman.

A di će rakovi biti nego u moru. I još u rikan. Ma kobi reka bija, da moru biti i u Kuzmanovoj munjenoj glavi.

— Dobro, dobro, samo se ti rugaj! — govori Kuzman. — Ma neka znaš, da mi to ništa ni drago!

I nema boga nego da će se to nešto veliko dogoditi u bodulin, a morda i vode kod nas u gradu. I u cijloj državi. Da ko zna, govori on, što rakovi navišćivaju, ma samo što mi to ne dogidemo u svojoj pameti. Da on cilu noć nije moga ni oka sklopiti, nego da je samo mislija, što bi to moglo biti. Ali se nikako ni moga dositit.

— A da neće, po vragu, oni Dolanc prikinit struju narodu! — govori ja.

— I što ćemo onda? Jedino da čorkamo uveče pri svitlini perspektivan! Složija se i Kuzman s menon. Samo da to isto — govori on — nema veze s morskin rakovin, ako nan prekinu struju. Jerbo da nan cila država

se uspjesin i brez rakova ide na guzičkaj grmalj. I kada ne vidi iza sebe kuda ide, lako bi se moglo dogoditi da zapne i prekine dalekovode o struje. I eto nas onda u mraku. Jerbo da smo mi i prije znali napamet oni recitaciju, da smjelo smo pošli i mreže i strave. A sada, ako nan s prekine struja, mi ćemo i jopa, smjelo i hrabro, juriš naprid iz mraka strave. Sve dok jope ne sprovedemo elektrifikaciju. Za da nan ponovo zasvitli struja u svakom selu i zaseoku.

— Lako meni za sve! — govori Kuzman. — Samo da subjektu zbranu onin vrazjin beštijan da se skupljaju nonda u moru fešti od rakova.

Strpljen, spašen — govori ja Kuzmanu. Morda pošalju ronioce, da k rastiraju, te tvoje rakove, da se narodu ne straši sa njima kajl što si se t ustrašija...

VAŠ BARBA JAKOV

IŠKA FEŠTA JE TREBALA

N. LIST

12/9/87

Iako sam rodom Veložanin i imam dosta godina (62) tek sam ove godine imao sreću da prisustvujem »Iškoj fešti« od prvog do zadnjeg dana. U tih 7 dana FEŠTE bilo je puno lijepog i dobrog, a ništa lošeg. Podimo redom:

— Prije otvaranja FEŠTE, djevojke mladići, žene, muškarci i djedovi (od 16 do 82 godine) obučeni u stare narodne nošnje prošli su uz pjesmu ulicama Velog Iža. Bilo ih je lijepo vidjeti i čuti.

— Kroz tri dana programa FEŠTE čuli smo izvornu čakavsku riječ naših starih, kao i lijepu, humanu i duhovitu čakavsku poeziju iz knjige »U ljenici moje matere« Slavka Govorčina iz Malog Iža. Nije me sram reći da su mi u toku slušanja te osjećajne poezije navirale suze na oči (i ne samo meni).

— Mladi Malog i Velog Iža takmicili su se u vaterpolu i košarci, a mladi Velog Iža u raznim štafetnim igrama.

— Stari Velog Iža demonstrirali su stare zanate (pletenje vrša, izradu posuda od gline, kpanje mreža za ribe i drugo).

— Na večeri ozbiljne glazbe u Domu kulture Velog Iža nastupili su domaći (iški) i drugi (vanjski) izvođači iz Zadra i Austrije.

— Zadnje večeri čakavske poezije Slavka Govorčina nastupili su recitatori iz Zadra i pjevačka klapa »Zadrance«.

— U zabavnom dijelu FEŠTE u toku tri večeri nastupili su vokalno-instrumentalni sastavi »Forum« iz Zadra i »Anelidi« iz Pule s Tomislavom Ivčićem kao gostom jedne večeri.

— Izbor »Iškog kralja« je simpatična igra ovog našeg mediteranskog podneblja, stara više stotina godina. Ako su se naši stari (gladni i žedni) mogli i htjeti igrati »monarhije« u bivsim nenarodnim rezimima, zašto se to ne bi mogli igrati i mi danas u svojoj istinski slobodnoj domovini Jugoslaviji, jer igra je oduvijek bila potrebna ljudi.

Svake večeri u toku sedam dana program »Iške feste« pratilo je s velikim zanimanjem i simpatijama više

stotina mještana te domaćih i stranih turista.

Dakle, »Iška fešta« svojom izvornom čakavskom rječju, poezijom, folklorom, kulturnim, zabavnim i sportskim programom, obogatila je i oplemenila život Ižana, dok je domaćim i stranim turistima pružila lijep doživljaj, zadovoljstvo i zabavu.

Puno hvala učesnicima i organizatorima na uspješnoj organizaciji i realizaciji ovogodišnje »Iške feste«. Nadam se da će naredna »Iška fešta« '88 biti organizirana i realizirana u Malom i Velom Ižu — zajedničkim snagama omladine i starijih stanovnika oba Iža.

Tomislav SUTLOVIĆ
potpukovnik JNA
u mirovini, Zagreb

N. LIST 12/9/87

»Mali Iž u jematvi 'voga godišća«

Pomoći siromahu, oprostiti grišniku
vavik je bilo plemenito.

I ja ti prašćan družu Drago Petričiću, prašćan ti za nanesene mi bol, uvride, intrige najnižih pobuda, izmišljotine, nebuloznosti ditinjaste u faci zabrinutoj (kakvo fol'ranje), na moje »kompetencije«, »instaliranje u Malom Ižu«, na moje izjave o prvoborcima koji prodaju društveno zemljište (prepredeno i lukavo da se navuče gnjev na mene), za moje druženje sa maspokom, tbeom, srpskim šovinistima u »Koloni«, »Centralu«... Koliko i koliko još šporkice. Ako si u međuvremenu izmislio još koju etiketu biće mi posebno drago da mi je prili-piš.

A zač?! A zač, družu Petričiću sek, OOSKH u Malom Ižu?

Prasćan ti družu Drago, pa pobogu ja i tvoja žena smo prvi rod (matere sestre), n'smo ni mejaši, nikad u pravdi, povrihili brušket, a Iž je tako mali školj, i umoran i žajan, jedino mrtvin zvonom kargan, u povisti svojoj črljenoj zapisan, u imenu i vrjmenu ponosan, u brimenu trudan. Na njemu nan je sve zajedničko: i pisma i kijetva, plač, radost, jematve, sprovodi... Premali je Iž za mržnju

Ja ti prašćan ali Mali Iž ne prašća i ne zaboravlja 'voga puta: ... »Zabranjeno je održavanje djeia iške feste koja se odnosi na Mali Iž, dok se na Velom Ižu može održati po utvrđenom programu...«

Slavko GOVORČIN